

Trygghetskartan - ett upptäckande verktyg

I ett upptäckande arbete är det viktigt att synliggöra de undangömda utrymmen där barnen vistas. Dessa platser kan utgöra eventuella risker för skitsnack, kränkande jargonger eller kränkningar som barn och unga inte vill att vuxna ledare ska känna till.

Genom att bli medvetna om dessa platser/zoner kan ni öka närvaro eller rutiner där för att förhindra otrygghet eller kränkningar innan de uppstår.

Det gäller dock att vara medveten om sin roll som ledare och fundera på hur vi på bästa sätt skapar goda och tillitsfulla relationer med barn och unga, så att det inte blir en känsla av att det "patrulleras" likt ordningsvakter på anläggningen.

Trygghetskartan en metod med inspiration från Gustav Sundh, fritidspedagog och förstelärare mot Fritidshem. Övningen tar ca 30-45 minuter att genomföra.

Syftet med att ta fram en trygghetskarta i sin förening är att skapa en gemensam förståelse och helhetsbild över ett område eller en plats.

"Trygghetskartan" syftar också till att hjälpa vuxna ledare att tydliggöra roller och ansvarsfördelningar i aktiviteter kopplat till verksamheten.

Steg 1

Identifiera platser/zoner utifrån vuxennärvaro genom att kartlägga var barn och unga samt vuxna ledare rör sig och interagerar med varandra.

Material:

A4- eller A3-ark och pennor. Om ni redan har en aktuell och tydlig anläggningskiss går det förstås bra att utgå från den.

1. Börja med att rita upp de yttre ramarna av anläggningen. Placera ut hallen/planen, omklädningsrummet, kaféet och andra byggnader där barnen går in och ut. Om det går att gå runt byggnaderna går det bra att placera dem en bit in på det vita arket.
2. När grunden är klar placerar du ut de områden och ytor som är kända hållpunkter/aktivitetsplatser för barn och unga i er verksamhet. Det är på dessa platser/zoner som ni vuxna oftast är, där er närvaro är synlig och där ni interagerar med barnen.

Frågeställningar

- Var finns vuxennärvaron?
- Var ser barnen dig/er vuxna ledare?
- Var interagerar du/ni med barnen?
- Var kan barn dra sig undan, där varken andra barn eller vuxna oftast befinner sig?

Det finns säkert platser, vrår och utrymmen på kartan där barn och unga drar sig undan, kanske för att vara själv utan vuxnas fysiska och sociala närvaro. Markera ut även de av dessa platser som ni känner till på kartan.

Gruppdiskussion

När ni har reflekterat enskilt samlar ni era tankar tillsammans i arbetsgruppen.

- Har ni identifierat samma platser?
- Ser ni olika utmaningar?

Steg 2

Identifiera Hot Spots och Cold Spots. Platser som präglas av otydliga (hot spots) respektive tydliga (cold spots) ramar, regler och aktiviteter.

Definition av Hot Spot

Hot spot är en plats där barn och unga vill vara, där ”det händer”. Det är en plats där det är lustfyllt, stimulerande och spännande att vara, men där ramar och regler kanske inte alltid är helt tydliga för alla. Platsen drar till sig barn och unga med olika förutsättningar, viljor och önskemål vilket kan leda till att det uppstår förhandlingar, diskussioner och konflikter.

Definition av Cold Spot

Definitionen av en Cold spot är en plats/yta där ramarna för aktivitet och lek är så pass självklara att barn och unga vet vad som förväntas av dem och vad de får göra där.

Individuellt

Fundera över vilka tre platser du bedömer som Hot Spots.

Fundera över vilka tre platser du bedömer som Cold Spots.

Gruppdiskussion

- Stäm av med ledarkollegor, vilka platser har de identifierat? Markera ut platserna på kartan.
- Vad har skapat dessa Hot Spots?
- Vad har ni gjort för insatser för att skapa dessa Cold spots?